

Zondag 1 mei 2011

Uitgeslapen, na een lekkere douche en een heerlijk ontbijt gaan we de bus weer in, op weg naar Wislica dat valt onder de provincie Klein Polen. Wat we zien is een vruchtbaar land, löss, net als bij ons in Limburg. Grote gele velden met koolzaad en jong opkomend graan, afgewisseld met weiden en bos. Ooievaars die ergens hoog nestelen en over de velden vliegen. Prachtig.

Janosch, een gepensioneerd archeoloog uit het koor Lutnia, die vrouwen met veel gratie een handkus geeft, is onze reisleader, Waar hij maar kan geeft hij uitleg in het Duits en dat is voor ons natuurlijk heel waardevol.

In de BASILICA Minor ook wel Onze Lieve Vrouw uit Wislica genoemd, wonen we samen met het koor Lutnia de feestelijke mis bij. Het feest van de zaligverklaring van Paus Johannes Paulus de 2^e.

Na de mis zingt eerst Lutnia en daarna Intervocaal met o.a. Mama na Scribi Krosi en het Poolse lied Goralu. Toen gebeurde het, het publiek stond op, begon te klappen en iedereen zong met ons mee. Het was geweldig, een moment om nooit te vergeten.

We bezochten onder de kerk opgravingen uit de tijd van Kazimier de Grote, bekeken een film en dronken er koffie.

De Wisla is de grootste rivier van Polen. We wandelden naar het punt van de rivier waar twee rivieren samenvloeien, de Wisla en de Narew. Dicht aan de rivier stond een monument voor gevallen soldaten, waar een bloemetje werd gelegd.

We zijn ook in een kleine kapel geweest, de naam weet ik niet meer, maar wat ik wel weet is dat ons hoog in de koepel van het voorportaal een stierenkop aankeek, waarvan de betekenis alleen maar vragen opriep. Misschien kan iemand me dat vertellen?

Als afsluiting schoven we aan aan lange mooi gedekte tafels samen met Lutnia voor een verrukkelijk etentje en een uitbundige muzikale uiting van beide koren over en weer. Het Poolse koor en Intervocaal hebben er een groot feest van gemaakt.

Daarna in de bus uitkijkend over een zonovergoten landschap terug naar ons hotel Galicja in Wieliczka. Polen een prachtig land met prachtige mensen.

Lide

Maandag 2 mei 2011

Keep smiling in de zoutmijn

Op maandag 2 mei bekeken we alvast de zoutmijn waar we op 6 mei ons concert zouden geven. Ik was direct volledig onder de indruk. Met de lift naar beneden vond ik nog best wel eng, maar gelukkig ging het wel heel snel. Beneden begon ik de zoutmijn echt als een wonder te zien, met alle prachtige afbeeldingen van hoe het er vroeger allemaal uitgezien moet hebben. Zeer bijzonder was dat de muur echt zout smaakte.

Bij de rondleiding zat ik bij de groep met de zeer enthousiaste Engelse gids Margaret, die vanaf het begin de terugkerende woorden 'Keep smiling' had. Dit werd voor mij mijn lijfspreuk voor de rest van de week.

Het zingen in de zoutmijn was behoorlijk zwaar, maar dit was voor ons alleen maar een extra uitdaging. Diet en Frank hebben ons hierbij goed gestimuleerd.

Het was simpelweg een geweldige ervaring om op maar liefst 135 meter diepte met onze multiculturele groep rond te lopen!

Tot slot wil ik graag nog iedereen bedanken die me heeft geholpen bij de vele trappetjes... ☺

Titia van Hooijdonk

Dinsdag 3 mei 2011

Het moeizaam zingen in de mijn, de vorige dag, was aanleiding voor een uitgebreide repetitie 's morgens. Het prachtige concert van het Valerius-ensemble de vorige avond werd door Diet als voorbeeld genomen voor het met elkaar zingen. Zoals de strijkstok met de snaar contact blijft houden, zo blijf je de tonen energie geven als je zingt. Door het met elkaar ademen en naar elkaar luisteren ontstaat muziek. Het was hard werken en een verwonderlijke ervaring toen het lukte.

Om 4 uur waren we door Lutnia uitgenodigd in het Cultureel/toeristisch centrum van Wieliczka om samen de dag van de Constitutie te vieren. Zij begonnen het feestelijke zingen met een aantal toepasselijke meerstemmige liederen, waaronder Beethoven's "Alle Menschen werden Brüder". Hierna werden wij op het podium uitgenodigd om samen het 3 Mei-lied te zingen, bijzonder om dat zó samen te vieren!

Daarna was het onze beurt met een heel gevarieerd internationaal programma, vanuit de achtergrond van onze leden. De klap op de vuurpijl was "Malaika" met een glansrol van Melvin; het dak ging er bijna af.

Een verrassing was het door de koorleden van Lutnia zelfgemaakte overheerlijke buffet. De Poolse gulheid en gastvrijheid bereikte hier een hoogtepunt. Na alle verrukkelijke taarten was het extra heerlijk om ons mee te laten nemen door de indringende discomuziek. Het bal barstte meteen in alle hevigheid los.

Waren het de uitdagend stoere Poolse jongemannen of de jeugdige, onvermoeibare dansers van alle leeftijden uit beide koren? We waren niet te stuiten, groot feest was het!

<Koos>

Korte flitsen, das flitsen eigen.

Het is de day after (dag 5) en kijk terug op dag 4. Omdat die dag eindigde met een wodka proeverij, je kunt hier probleemloos alcoholist worden, moet ik graven. Oh ja de lange ochtend repetitie, van lekker leuk zingen naar iets willen brengen. Ik vind het helemaal goed, omdat het mijn motivatie verhoogt en ik hoop dat het ook zo werkt bij het hele koor. Iedereen voelt dat er wat staat aan te komen. Een gezamenlijk gevoel krijgen waar we naartoe willen en daaraan werken. Niet te snel tevreden zijn.

Het volgende wat ik me herinner is een ongelooflijk gevulde tafel, zeker 2 biljarts groot, vol met door onze gastheren en vrouwen zelf gemaakt eten. Mooi hoe zij met relatief weinig ingrediënten kunnen variëren. We zijn 's avonds te gast in een soort kulturhus van Wieliczka (zuidoosten van Krakau). Zingen, ook samen met het Poolse koor, een Oost-Europees applaus, toespraken, weer applaus, eten, drinken (toch wat minder) en swingen of wat daar voor doorgaat. Zo toeren we de wereld aan onze voeten en omgekeerd. Uiteraard iedereen op de vloer. Nog een Engelse wals geïmproviseerd met Diet en Marijke: niks aan, gewoon vierkantjes maken.

Omdat de avonden kennelijk niet op kunnen, is er weer een nazit, eerst zachtjes praten bij nachtclub Magda en later met een man of tien een stuk luidruchtiger in de kelder van het hotel. Die kelder is 's avonds altijd gesloten maar ook weer niet. Een laat verblijf daar, gelardeerd met alweer wodka, is vragen om stemproblemen, zie mijn opmerkingen boven. Ook Melvin's geschiedenis kwam nog eens voorbij. Naast lachen was er dus ook stilte en ontroering.

Nu ik mij bedenk dat ik aan het eind van de avond Mustafa's map meenam die hij had laten liggen, herinner ik mij ook iets van de namiddag. Een wandeling met hem de berg op die begint vanaf het plein in het dorp, een verkenning en interessant gesprek over zijn en mijn achtergronden. Ook wel zin om te wandelen, buiten zijn, om je heen kijken. Huizen, auto's, de buitenwijk op zijn Pools, heel rustig. We struinen het dorp uit, net niet. Een koude natte regen joeg ons even later terug het dorp in en we belandden in een café. Wel koffie, maar geen toilet. Dan maar ergens in de struiken. Dus ik buiten op de uitkijk. We zijn kamergenoten en zo voorkomend als een stel.

Donderdag 5 mei

Zoals gewoonlijk begon de dag weer, na een snel maar gezellig ontbijt, met de “Zanggymnastiek”, waarbij iemand opmerkte: “Ik krijg pijn in mijn knieën van het zingen!”
“Dit keer tot tien uur want een deel van de groep ging met de bus naar Auschwitz.

Wij kozen ervoor naar Krakau te gaan. Met de bus. Caren was zo handig met hulp van wat Poolse jongeren de juiste kaartjes uit de automaat te bemachtigen. We kwamen al wat bekende straten tegen (van ons ritje met de tuk-tuk, gisteren naar de Joodse wijk) We begonnen, op initiatief, van Thea, met een bezoek aan het woonhuis van de schilder Józef Mehoffer, waarvan we Art Deco muurschilderingen zagen in de kerk in Krakau waar het Valerius Ensemble optrad. Dit huis is nu een museum. Te bezichtigen waren zijn mooie 18^e - en 19^e Eeuwse meubels en kunstschaten en schilderijen van zijn hand en die van zijn vrouw. Er waren in alle kamers A-4-tjes te lezen en deze informatie werd nog aangevuld met deskundige reflectie van Chris. Duidelijk werd dat ze het middelpunt waren van disputen met kunstenaars die zij in dit huis uitnodigden. Erachter een prachtig aangelegde tuin.

Na afloop koffie en een hapje in een grappig ingericht vegetarisch eethuis.

In een Winkel van Sinkel-achtig warenhuis pasten we ons een slag in de rondte. Sommigen schaften een hele make-over-garderobe aan, geadviseerd door de anderen (met name Marjo). Deze prachtige outfit diende ter opluistering van het slotconcert in de zoutmijn. Zie de soliste Rosita!

Tijd voor een terrasje op het plein bij de Lakenhal, met een zonnetje zelfs! Daar ontdekte we een “wildgebreide” fiets, waar Chris een foto van maakte. Door dit alles gesterkt hadden we weer energie om de Maria Basiliek te bezichtigen. Terwijl wij in het voorste gedeelte rond keken, was er in het achterste deel een gezongen dienst aan de gang met knielende gelovigen. Het altaar is ongelofelijk rijk versierd met goud. Prachtig houtsnijwerk en rijke kleuren. Uit alles blijkt hoe de gelovigen hoop putten uit het vereren van Maria en het maakte grote indruk op ons dat zo’n arme bevolking deze rijkdom heeft opgebracht.

Vertraagd door de nodige zeer interessante kunst- en modewinkels liepen we heeeel lang naar de bushalte (vlak bij de brug). We begonnen ons al zorgen te maken of het wel klopte, tot we Lon en Koos ontwaarden, op een bankje wachtend op de bus.

We waren net op tijd terug, dachten we, maar het bleek dat de bus uit Auschwitz er juist nog niet was.

Toen we ons bij die groep voegden was de bedrukte stemming duidelijk voelbaar.

Piet maakte een indrukwekkend verslag over hun ervaringen daar.

Tijdens de lekkere maaltijd in een heel sfeervolle, blokhu- achtige herberg werden de ervaringen gedeeld zodat de goede stemming kon weerkeren.

Zo konden we ons, vol verwachting richten op de laatste dag met “Het Concert” met de première van de ”Oda do Soli”

< Maaïke Fritz >

Donderdag 5 mei Auschwitz

Op de dag dat thuis in Nederland de bevrijding wordt gevierd gaan wij met 35 mensen naar dit grootste vernietigingskamp dat Nazi-Duitsland had ingericht teneinde de 'Endlösung der Judenfrage' te realiseren.

We komen onbedoeld eerst aan in Birkenau, het aan kamp Auschwitz 1 toegevoegde kamp, waar de transporten met veewagens dagelijks hun lading op het brede openluchtperron uitbraakten. Daar vond de eerste, definitieve selectie plaats door SS-artsen die met een simpel handgebaar 75% van de 'reizigers' direct naar de grasvelden bij de vier crematoria verwezen. Daar werden ze gedwongen zich uit te kleden om te gaan douchen. Dat uit de douchekoppen het dodelijke Zyklon-B de doucheruimte binnendrong realiseerden zwangere vrouwen, moeders met jonge kinderen en ouderen van dagen zich niet. Gemiddeld duurde het stervensproces 15 minuten. Direct daarna werden haren afgeschoren, gouden vullingen verwijderd. Tenslotte werden alle lichamen in de vier crematoria, tegen de lieflijke bosrand aan gebouwd, vakkundig verbrand en werd de as op omliggende akkers uitgestrooid.

Dit met bedrijfsmatige precisie uitgevoerde vernietigingsproces kende ik uit de literatuur die over Auschwitz is geschreven. Als ik samen met onze Engelsprekende vrouwelijke gids en zo'n 15 groepsgenoten door de poort Kamp Auschwitz 1, in 1939 opgericht om Poolse politieke gevangenen te straffen, met het bekende opschrift 'Arbeit macht frei' inloop, komt de niet te bevatten realiteit van deze vernietigingsindustrie letterlijk stap voor stap dichterbij. De vitrines met scheerkwasten, een pop zonder hoofd met daarnaast één kinderschoen, ontelbare protheses afgedaan vóór de douchebeurt. Een staatje uit de documenten van de Wanne-conferentie: A-landen die reeds bezet zijn en totaal 6.000.000 Joden tellen, B-landen, waaronder Groot-Brittannië, met nog eens 5.000.000 te vernietigen Joden. De eindeloze portretgalerij met foto's, en face, van politieke gevangenen met nummer, gemaakt bij intrede in het kamp. Tussen dat moment en de datum van overlijden ligt soms slechts één week. Het beruchte Block 11 met zijn executieplaats, zijn isolatiecel, de stacel waar gestraften met z'n twintigen soms drie dagen aaneen verbleven. De appèlplaatsen voor de blokken waar gevangenen in barre omstandigheden oneindig lang moesten staan, omdat er iemand ontbrak of leek te ontbreken....

Ieder van ons breekt op enig moment tijdens deze helletocht, met koptelefoon en ontvanger gewapend waardoor de toelichting van de gids tot ons komt. Feitelijk, summier en met ingehouden emotie.

Homo homine lupus.

Vrijdag 6 mei 2011

Intervocaal Koor & Valerius Ensemble in Polen

Het prachtige concert ter gelegenheid van het 60 jarig bestaan van het Muzeum Zup Krakowskich vond onder grote belangstelling plaats op vrijdag 6 mei op 130 meter diepte in de unieke zoutmijn van Wieliczka.

Op weg naar de concertzaal werden de gasten ontvangen door koorleden gehuld in klassieke kledij uit de tijd dat zout een belangrijk handelsproduct was, en getrakteerd op producten waarin zout verwerkt wordt.

Het Intervocaal koor, begeleid door het Valerius Ensemble liet zich letterlijk en figuurlijk niet van de wijs brengen door de andere akoestische omgeving op deze diepte. Het Valerius Ensemble wisselde het koor af met schitterende stukken, waarbij vooral het rustige Elegia van Piet Swerts een hoogtepunt was. Ook Porgy and Bess van Gershwin en het Menuet van Mozart klonken mooi op deze speciale locatie.

Het koor onder de bezielende begeleiding van Diet Gerritsen haalde alles uit de kast om zo mooi mogelijk te klinken, wat ook alleszins gelukt is.

Het einde van het concert werd de Oda a la Sal (loflied op het zout: het thema van dit concert) op weergaloze wijze vertolkt door Diet Gerritsen samen met het koor. De muziek is geschreven door Frank Deiman op een tekst van Pablo Neruda.

Als toegift zong Melvin het mooie Malaika en werd dit bijzondere concert onder staande ovatie afgesloten.

Na het concert werd het glas geheven, samen met alle gasten, waaronder de koorleden van het T.S. Lutnia Koor uit Wieliczka.

<Paul van Bommel>